

proprietatem, solo in diem vitæ suæ deducto usufructu, reliquis ejusdem matrimonii liberis reservare debeat. Dict. leg. 3, cod. *De secund. nupt.* Vide tamen Mæstert., *De secund. nupt.*, quæst. 27, et plur. sequent., qui probe discutit, quid Justinianus circa duas hæc pœnas per Novellas suas immutaverit. (33. Vide quoque eundem q. 44, et plur. sequent., qui de aliis pœnis disserit, tum examinat, an aliquibus in casibus eas evitet mulier.

(36. Nostrum autem est hic tantummodo examinare, an jure canonico in c. penult. et ult., *De secund. nupt.*, omnes pœnæ, de quibus hæcenus locuti sumus, cessaverint?

(37. Non ignoro plures in ea esse sententia, ut omnes prædictæ pœnæ a jure ca-

nonico sublata sint. Confer Scipion. Gentil., *De secund. nupt.*, c. 18. Ex aliorum vero sententia sublata a jure canonico sunt pœnæ in odium tantummodo secundarum nuptiarum introductæ, non item illæ, quæ in favorem liberorum primi matrimonii sunt statutæ. Peregrin., *De jur. fisci*, l. III, tit. 15, n. 3; Anton. Matth. *De secund. nupt.*, disput. 6, per tot.

(38. At mihi semper arrisit opinio Hunnii ad Treuttler. *Selectar. disp.*, vol. I, disp. 8, thes. 5, litt. B., tenentis, solam infamiæ pœnam, non item cæteras pœnas jus canonicum sustulisse. Confer omnino tum loco citato, tum clarissimum P. Girald. in *Addit. ad Maschal. instit. canon.*, tom. II, pag. 677, vol. I.

OBEDIENTIA

Vid. verb. VOTUM, art. 2 a n. 10 ad 24.

OBLATI MONASTERIORUM.

* Oblati, et qui donati appellantur, quamvis non sint religiosi, si tamen bona sua, ne minima quidem parte excepta, quoad proprietatem, et usufructum sibi non retineant, sed transtulerint in monasterium, sunt personæ ecclesiasticæ, gaudent privilegio

fori, et immunitate ab exactionibus sæcularibus. Verum, ut subtrahantur ab jurisdictione episcopi, requiritur, ut actu inserviant suæ religioni, ut late docet Benedictus XIV, *De synodo diocæs.*, lib. VI, c. 3.

OBLATIONES.

SUMMARIUM.

1. Oblationes dupliciter sumi possunt, scilicet large, seu improprie, et stricte, seu proprie. — 2. Oblationes large, seu improprie sumptæ quæ sint? — 3. Oblationes stricte, et proprie sumptæ quæ sint? — 4. Harum oblationum tres sunt species et assignantur. — 5. Oblationum usus cœpit ab origine mundi, et semper duravit. — 6. Oblationes non debentur ex præcepto, nisi in quatuor casibus. — 7. Assignatur primus casus. — 8. Assignatur secundus casus. — 9. Assignatur tertius casus. — 10. Assignatur quartus casus. — 11. Ad hoc, ut consuetudo faciendi oblationes obliget, duo præcipue requiruntur, et assignantur. — 12. Si dictis duobus requisitis concurrentibus ad consuetudinem faciendi oblationes, populus ulterius eas facere recusaret, posset, et deberet per ordinariam loci ad eas continuandas compelli, etiam per excommunicationem, si opus foret. — 13. Oblationes omnes factæ intra ecclesiam parochialem, seu extra ipsam in quocunque loco sito intra limites parochiæ, de jure communi spectant ad parochum loci, nisi aliud habeat legitima loci consuetudo, aut aliter constet de offerentium intentione, aut voluntate. — 14. Unde si alicubi legitima consuetudo habeat, ut oblationes non ipsi parochi, sed ecclesiæ, vel alii pio loco, seu piæ causæ applicentur, tunc sunt applicandæ secundum talem consuetudinem. — 15. Item supradictis locis, et causis piis applicari debent oblationes, quando sufficienter constat talem esse intentionem, et voluntatem offerentium. — 16. Hinc oblationes, quæ fiunt oratoriis, capellis, aut aliis locis intra, vel extra ecclesiam, ubi aliquæ imagines miraculosæ depictæ, vel sculptæ existunt, non spectant ad parochum, ad quem hæc temporibus spectant solæ oblationes, quæ in ecclesia sub missis ad altare fiunt, et quæ pro administratione sacramentorum, pro be-

nedicendis nuptiis aut mulieribus post partum, pro exsequiis et sepulturis, aut aliis similibus functionibus specialiter offeruntur, consuetudine, et intentione offerentium reliquas ferme alias oblationes ecclesiis ipsis, capellis, altaribus, aut aliis certis finibus applicante. — 17. Administratio tamen similibus oblationum adhuc spectat ad parochum. — 18. Nisi tamen ex legitima consuetudine spectet ad laicos. — 19. Unde confraternitates laicorum ex consuetudine possunt recipere, et administrare oblationes, dummodo laici nihil sibi applicent, sed in pios usus totum convertant. — 20. Oblationes factæ imagini depictæ in pariete domus alicujus personæ private, non spectant ad ipsam privatam personam, sed ad propriam parochiam. — 21. Nisi tamen offerens obtulisset contemplatione domini domus. — 22. Oblationes, quæ fiunt tempore jubilæi, vel anno sancto in ecclesia cathedrali, seu imaginibus intra ecclesiam et parochiam existentibus spectant ad archiepiscopum seu parochum ejusdem ecclesiæ, et non ad episcopum. — 23. Si autem loca, ubi sunt tales imagines, non sint intra fines alicujus parochiæ, spectant integre ad episcopum. — 24. Intellige tamen quoad omnia supradicta, nisi aliud habeat legitima loci consuetudo, aut aliter constet de offerentium intentione, et voluntate. — 25. Oblationes, quæ fiunt in ecclesiis regularium, acquiruntur monasterio pro religiosis ibi servientibus. — 26. Oblationes, et elemosynæ possunt a regularibus recipi inter missarum solemnias. — 27. Parochi in diebus festis possunt post offertorium in medio altaris vertere se ad populum, et invitando ad oblationes, manipulum, vel aliud præbere deosculandum offerentibus; at aliis sacerdotibus id non licet. — 28. Parochi, stante consuetudine, possunt recedere ab altari post offertorium, et ad infimum locum ecclesiæ accedere ad recipiendas oblationes mulierum

inibi existentium, separatim a maribus. — 29. Sacerdotes novi non prohibentur in suis primis missis post offertorium in medio altaris ad populum se convertere, et oblationes accipere a sponte dantibus, dummodo non discedant ab altari. — 30. Tales oblationes factæ novis sacerdotibus quærentur ipsis, et non parochi. — 31. In materia oblationum attendenda est semper legitima locorum consuetudo, et intentio, seu voluntas offerentium. — 32. Oblatio major in alienatione honorum ecclesiasticorum semper recipitur, quando actus non est perfectus. — 33. Oblatio major habet locum in re vendita in concursu creditorum. — 34. Oblatio major in casu quo habet locum in venditionibus, non requiritur, ut sit in sexta parte, prout in terminis læsionis, sed sufficit, ut sit in aliqua quantitate excludente minimam. — 35. Oblatio major nunquam admittitur post perfectum actum venditionis. — 36. Et quando dicitur actus perfectus? — 37. Oblationis novæ pri-

(1. Oblationes dupliciter sumi possunt, scilicet large, seu improprie, et stricte, seu proprie. *Communis.* Oblationes large, seu improprie sumptæ important omnes actiones per quas quæcunque res ad divinum cultum exhibentur, seu offeruntur, ut explicant Sotus, *De justitia*, lib. IX, quæst. 3, art. 1; Barbosa, lib. III *Juris eccles. univers.*, cap. 23, n. 1; *De officio et potest. parochi*, part. III, cap. 24 et alii. (2. Et sic sub nomine oblationum veniunt etiam decimæ et primitiæ, ut in specie advertit Silvester in *Summa*, verb. *Decima*, n. 2, et Barbosa, *loc. cit.* Et de decimis patet ex *Genes. XVIII*, ibi: *Decimas offeram tibi*; et *Numer. XVIII*, ibi: *Decimarum oblationem*. Et de primitiis patet *Exodi XXXIV*, ibi: *Primitias frugum terræ tuæ offeres*; et *Leviticus II*, ibi: *Primitias tantum eorum offeretis*. (3. Oblationes stricte et proprie sumptæ dicuntur res illæ, quas fideles religionis intuitu immediate offerunt Deo, ut deserviant, vel ad usum Ecclesiæ, vel ad usum ministrorum, juxta illud *Matthæi V*, ibi: *Si ergo offers munus tuum ad altare*; et *Deuteronomio XXIII*, ibi: *Non offeres mercedem*; et *Malachiæ I*, ibi: *Si offeratis*: sive res sint mobiles, sive immobiles, sive testamento legentur, sive aliter donentur; arg. c. *Qui oblationes 10*, et c. *Clerici 11*, caus. 13, quæst. 2. Sic Mare. Socin., in *Tract. de oblationibus*, libel. 1; Troil. Malvet., in simili tractatu, fere per tot.; Monet., *De decimis*, cap. 2, n. 9; Galgan., *De jure publico*, lib. III, tit. 53, n. 1; Barbosa, *loc. cit.*, et alii passim.

(4. Unde harum oblationum tres sunt species. Prima dicitur donatio rei inter vivos facta Deo et Ecclesiæ; arg. cap. 1, *Indigne 21*, caus. 12, quæst. 2. Secunda dicitur

(123) Istæ potissimum oblationes sunt, quæ ab Ecclesiæ primordiis ad omnes gentes propagatæ sunt, panis, et vinum, quæ tantum elementa proprie ad sacrificium pertinebant. Hinc diaconi atque subdiaconi ubi ea collegerant, statim ad altare deterebant, Deo per episcopum offerenda; ita tamen ut panis, ac vini ea tantum pars ad eucharistiam asservaretur, quæ astantibus fidelibus communicandis satis foret; cætera vero de altari per eosdem diaconos auferrentur, fidelibus item, atque clero distribuenda. (124) Inter veterum oblationes celebrantur præter oleum et ceram, mel, lac, thus, uvæ, frumenta, quæ tamen non ubique omnia, neque uno temporis vestigio, sed sensu, ut altari offerrentur, permissa.

vilegium post extinctam candelam conceditur minori, eoque uti potest etiam Ecclesia. — 38. Oblatio major quando admittitur in venditionibus honorum Ecclesiæ, semper prius emptor habet prælationem pro eodem pretio. — 39. Oblatio major admittitur, etiamsi fuerit initum instrumentum venditio: is cum reservatione beneficii Apostolici, donec hoc subsequatur. — 40. Oblatio major admittitur, antequam executioni demandet beneficium Apostolicum. — 41. Oblatio major habet locum obtento beneficio Apostolico pro certo pretio ad favorem determinatæ personæ ante stipulationem instrumenti. — 42. Oblator secundus, quando præfertur in emptione rei ecclesiasticæ, tenetur reficere expensas primo emptori pro impetrato beneficio, illiusque executione. — 43. Quædam alia novissima referuntur ad n. 48. — 49. Subnect. *Addit. ex aliena manu* ad n. 51.)

donatio causa mortis, quæ fit in testamento pro animæ redemptione; arg. cit. cap. *Indigne*. Tertia dicitur usualis, et est illa quam faciunt fideles offerendo aliquas suas res in Ecclesia ad altare, aut in alio Ecclesiæ loco, aut etiam extra Ecclesiam ad imaginem miraculosam, vel devotam, et hujusmodi, prout ad longum refertur in cap. *Cum inter 29*, *De verbor. significat.*, in cujus summario sic præcise habetur: « Oblationis nomine intelligitur, quidquid offertur Ecclesiæ, quocunque modo in missa, vel extra, et in ecclesia, vel extra. »

(5. Oblationum usus cœpit ab origine mundi, tempore Cain et Abel; *Genes. IV*, ibi: *Factum est autem post multos dies, ut offerret Cain de fructibus terræ munera Domino. Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, et de adipibus eorum*. Et deinde tempore Noe; *Genes. VIII*, ibi: *Ædificavit autem Noe altare Domino: et tollens de cunctis pecoribus et volucris mundis, obtulit holocausta super altare*. Et postea tempore Moysis, *Numer. VII*, ibi: *Obtulerunt principes Israel, et capita familiarum, qui erant per singulas tribus, præfectique eorum, qui numerati fuerant, munera coram Domino, etc.*, et sæpe sæpius aliis temporibus, ut patet in toto Veteri Testamento et etiam in Novo, ubi *Matth. II*, magi obtulerunt ei munera aurum, thus et myrrham; et sic in lege gratiæ adest antiquissimus usus offerendi in altari vel ecclesia tempore missæ panem, vinum (123), oleum, ceram et alia hujusmodi, ut constat ex canonibus sextæ synodi; et in canone 28 Trullano declaratur, qua ratione possint fructus alicui offerri (124).

(6. Oblationes non debentur ex præcepto,

Sic nonnullæ harum oblationum canone Apost. 4, memorantur; contra can. 3, mellis, lactis, sicera, volatilium, aut animalium quorundam, sive leguminum oblationes vitæ fuerant. Alia tamen super his disciplina utebantur Africani, alia Galli, ut notat Selvaggius, *Antiquit. Christian.*, lib. II, cap. 1, § 6. Sed de his oblationibus consule, si placet, Francis Antonii Zaccaria nupperime vulgatum *Onomasticon rituale*; præsertim vero P. Francisci de Berlandis e Clericis Regularibus *De oblationibus ad altare communibus et peculiaribus* luculentissimam dissertationem historico-theologicam an. 1743, Venetiis e Balleaniano typographio emissam.